

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 10.9.2014
COM(2014) 570 final

2010/0208 (COD)

**TEACHTAIREACHT ÓN gCOIMISIÚN
CHUIG PARLAIMINT NA hEORPA**

de bhun Airteagal 294(6) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh

maidir leis an

seasamh ón gComhairle ar an gcéad léamh chun go nglacfaí Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Treoir 2001/18/CE maidir leis an bhféidearthacht atá ann do na Ballstáit saothrú OGManna ina gcríoch a shrianadh nó a thoirmeasc

**TEACHTAIREACHT ÓN gCOIMISIÚN
CHUIG PARLAIMINT NA hEORPA**

de bhun Airteagal 294(6) den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh

maidir leis an

seasamh ón gComhairle ar an gcéad léamh chun go nglacfaí Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Treoir 2001/18/CE maidir leis an bhféidearthacht atá ann do na Ballstáit saothrú OGManna ina gcríoch a shrianadh nó a thoirmeasc

1. CÚLRA

An dáta a seoladh an togra chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle (doiciméad 2010/0208 COD): an 14 Iúil 2010

Dáta na tuairime ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa: an 9 Nollaig 2010

Dáta an tseasaimh ó Pharlaimint na hEorpa, an chéad léamh: an 5 Iúil 2011

An dáta a seoladh an togra leasaithe: [*]

An dáta a glacadh an seasamh ón gComhairle: an 23 Iúil 2014

* Níor ullmhaigh an Coimisiún togra leasaithe ach chuir sé a thuairimí maidir le leasuithe na Parlaiminte in iúl sa "*Teachtairacht ón gCoimisiún maidir leis na bearta a rinneadh i leith tuairimí agus rúin arna nglacadh ag an bParlaimint i bpáirtseisiún Iúil 2011*" (doiciméad SP (2011)8072), arna seoladh chuig Parlaimint na hEorpa an 8 Meán Fómhair 2011.

2. CUSPÓIR AN TOGRA ÓN gCOIMISIÚN

Tá creat dlí cuimsitheach glactha ag an Aontas Eorpach (AE) le haghaidh údarú táirgí a chuimsíonn Orgánaigh Ghéinmhodhnaithe (OGManna) nó atá díorthaithe uathu. Cumhdaítear úsáid OGManna sa nós imeachta um údarú chun críche bia agus beatha, próiseála tionsclaíche agus saothraithe thionsclaíoch, agus úsáid a dtáirgí díorthaithe le haghaidh úsáidí bia agus beatha.

Tá córas údaraithe AE dírithe ar éifeachtaí díobhálacha OGManna ar shláinte daoine nó ainmhithe agus ar an gcomhshaol a sheachaint agus ag an am céanna margadh inmheánach a bhunú le haghaidh na dtáirgí sin. Foráiltear in dhá phíosa reachtaíochta, eadhon Treoir 2001/18/CE maidir le scaoileadh comhshaoil OGManna¹ agus Rialachán (CE) 1829/2003 maidir le bia agus beatha GM², le haghaidh údarú réamh-mhargáíochta OGManna. Leis an dá rialachán, bunaítear

¹ IO L 106, 17.4.2001, lch. 1.

² IO L 268, 18.10.2003, lch. 1.

caighdeáin ar bhonn eolaíochta maidir le measúnú a dhéanamh ar rioscaí féideartha um shláinte daoine, sláinte ainmhithe agus an gcomhshaol mar aon le ceanglais lipéadaithe. Ina theannta sin, déantar foráil i Rialachán (CE) Uimh. 1830/2003³ do rialacha ar inrianaitheacht agus lipéadú na n-OGManna agus inrianaitheacht bia agus beatha a tháirgtear as OGManna.

I Márta 2009, dhiúltaigh an Chomhairle moltaí an Choimisiúin inar iarradh ar an Ostair agus ar an Ungáir a mbearta cosanta náisiúnta a aisghairm, toisc, de réir an Údaráis Eorpaigh um Shábháilteacht Bia (EFSA), nach raibh an tacaíocht eolaíoch acu a bhfuil gá léi de réir reachtaíocht AE. Ina dhiaidh sin, d'iarr grúpa de 13 Bhallstát⁴ ar an gCoimisiún tograí a ullmhú lena bhfágfar faoi na Ballstáit é cinneadh a dhéanamh ar shaothrú OGManna⁵.

I Meán Fómhair 2009 rinneadh tagairt sna treoirlínte polaitiúla don Choimisiún úr a leag an tUachtarán Barroso amach do phrionsabal na coimhdeachta i réimse na nOGManna mar shampla de chás ina bhféadfadh sé nach mbeadh an chothromaíocht cheart i gcónaí idir creat de chuid AE agus an gá le héagsúlacht a chur san áireamh in AE ina bhfuil 27 Ballstát. De réir na dtreoirlínte sin, ba cheart an deis a bheith ann córas údarúcháin de chuid an Aontais Eorpaigh le haghaidh OGManna, bunaithe ar eolaíocht, a chomhcheangal leis an deis a bheadh ag na Ballstáit cinneadh a dhéanamh cibé acu an mian leo barra GM a shaothrú ar a gcríoch nó nach mian.

Léiríonn an Rialachán atá beartaithe na treoirlínte polaitiúla trí bhonn dlí a chur ar fáil i gcreat dlí AE maidir le hOGManna chun go bhféadfaidh na Ballstáit srian nó toirmeasc, ar chuid dá gcríoch nó ar a gcríoch go léir, a chur ar shaothrú OGManna atá údaraithe ar leibhéal AE. Beidh na toirmisc nó na srianta sin bunaithe ar fhorais seachas iad siúd atá cumhdaithe leis an measúnú riosca maidir le sláinte agus leis an gcomhshaol faoi chóras údarúcháin AE.

3. BARÚLACHA MAIDIR LEIS AN SEASAMH ÓN gCOMHAIRLE

3.1. Barúlacha ginearálta

Seoladh togra an Choimisiúin chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle an 14 Iúil 2010. Ghlac Parlaimint na hEorpa a seasamh ag an gcéad léamh an 5 Iúil 2011 agus thacaigh sí le príomhchuspóirí thogra an Choimisiúin, faoi réir 28 leasú.

Níor eisíodh aon togra modhnaithe ón gCoimisiún. Sa "*Teachtairacht ón gCoimisiún maidir leis na bearta a rinneadh i leith tuairimí agus rúin arna nglacadh ag an bParlaimint i bpáirtseisiún Iúil 2011*" (doiciméad SP (2011) 8072) arna chur chuig Parlaimint na hEorpa an 8 Meán Fómhair 2011, chuir an Coimisiún in iúl go bhféadfadh sé glacadh go hiomlán, i bpáirt, i bprionsabal nó faoi réir athscríobh le 21 cheann de na 28 leasú, ó tharla gur mheas sé go bhféadfadh na leasuithe sin togra an Choimisiúin a shoiléiriú nó a fheabhsú agus go raibh a leithéid ag teacht lena chuid aidhmeanna ginearálta.

Roimh ghlacadh le seasamh Pharlaimint na hEorpa ar an gcéad léamh, agus tar éis sin, rinneadh plé sa Chomhairle d'fhonn teacht ar chomhsheasamh. Críochnaíodh an plé sin trí chomhaontú polaitiúil a ghlacadh le tromlach cáilithe Chomhairle

³ IO L 268, 18.10.2003, lch. 24.

⁴ AT, BG, IE, EL, CY, LV, LT, HU, LU, MT, NL, PL agus SI.

⁵ Tionóladh plé ag cruinnithe na Comhairle an 2 Márta, an 23 Márta agus an 25 Meitheamh 2009 faoi seach.

Comhshaoil an 12 Meitheamh 2014, rud a aistríodh ina chomhsheasamh ón gComhairle ag Comhairle an 23 Iúil 2014.

Measann an Coimisiún go dtagann an comhsheasamh ón gComhairle le spriocanna bunaidh thogra an Choimisiúin. Ainneoin nach bhfuil an comhsheasamh ag teacht le togra an Choimisiúin i gcás eilimintí ar leith, tá an Coimisiún sásta go gcumhdaíonn sé na saincheistanna ar fad a mheas an Coimisiún a bhí riachtanach agus a thogra á ghlacadh aige.

3.2. Leasuithe ó Pharlaimint na hEorpa a nglacann an Coimisiún leo agus atá ionchorpraithe go hiomlán, i bpáirt nó i bprionsabal sa seasamh ón gComhairle ag an gcéad léamh

- ***Na hAithrisí***

Ghlac an Coimisiún le **leasú 2**, a mhíníonn ***gnéithe ar leith de mheasúnú riosca comhshaoil comhchuibhithe AE*** a éilítear faoi Threoir 2001/18/CE. Cuimsíonn an comhsheasamh ón gComhairle i bpáirt an leasú seo in **aithris (2)** arna leasú, trí thagairt ghinearálta a dhéanamh d'Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2001/18/CE.

Glacann an Coimisiún le Leasú 11, lena dtagraítear ***don tábhacht a bhaineann lena sheachaint go gcoiscfeadh bearta náisiúnta a shrianann nó a thoirmeascann saothrú OGManna taighde biteicneolaíochta*** a chur i gcrích. Tá an leasú seo ionchorpraithe go hiomlán san aithris nua (15) den chomhsheasamh ón gComhairle.

I **leasú 44** tá ***glaó ar threoirlínte nuashonraithe ar mheasúnú riosca comhshaoil a ghlacadh***, mar obair leantach ar chonclúidí na Comhairle Comhshaoil an 4 Nollaig 2008. Sonraítear ann nár cheart na treoirlínte sin a bheith bunaithe ar phrionsabal an chomhionannais shubstaintiúil amháin nó ar choincheap an mheasúnaithe sábháilteachta chomparáidigh. Is féidir glacadh leis an gcuid seo den leasú faoi réir athdhréachtú a shoiléireoidh gurb í Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2001/18/CE atá mar seo a leanas: "***comparáid idir saintréithe an OGM/na nOGManna agus saintréithe an orgánaigh neamh-mhodhnaithe faoi chomhdhálaí scaoilte comhfhreagracha nó úsaíde, cuideoidh sí na héifeachtaí díobhálacha a d'fhéadfadh eascirt as an modhnú géiniteach a aithint***", gurb í an tagairt dlí í fós le haghaidh an mheasúnaithe riosca comhshaoil. Sa mheasúnú riosca comhshaoil, is iomchuí tarraingt as an eolas a fuarthas roimhe sin agus as an taithí agus úsáid a bhaint as an gcomparadóir cuí chun aird a tharraingt ar dhifríochtaí a bhaineann leis an bplanda GM sa timpeallacht/sna timpeallachtaí ina gcuirfear é. Ina theannta sin, an treoir um measúnú riosca a forbraíodh faoi Phrótacal Cartagena ar an mBithshábháilteacht in 2012, leanann sí cur chuige atá i gcomhréir le cur chuige EFSA i.e. cur chuige céimnithe agus de réir an cháis, a bhaineann úsáid as anailís chomparáideach agus a chlúdaíonn na seacht réimse riosca chéanna. Cuimsíonn an comhsheasamh ón gComhairle i bpáirt an roinn seo de leasú 44 in **Airteagal 2** nua na Treorach leasaithe, a éilíonn ar an gCoimisiún tuairisc a thabhairt ar an dul chun cinn chun stádas normatach a thabhairt don treoir neartaithe ó 2010 EFSA maidir le measúnú riosca comhshaoil ar phlandaí GM.

- ***Liosta táscach de na forais chun údar a thabhairt le bearta rogha an diúltaithe a chur leis an Treoir***

An measúnú ar na rioscaí féideartha a bhaineann le scaoileadh d'aon turas OGManna do shláinte an duine agus do shláinte ainmhithe agus don chomhshaol, déantar é a chomhchuihbhiú go hiomlán trí Iarscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2001/8/CE. Raon feidhme an mheasúnaithe ar OGManna le haghaidh saothrú, cumhdaíonn sé na réimsí féideartha rioscaí uile comhshaoil ar chríoch uile AE, lena n-áirítear ar leibhéal réigiúnach nó áitiúil. Tá san áireamh ann, mar shampla, measúnú ar ionracht nó marthanacht ócáide GM, féidearthacht an tras-síolraithe le plandaí saothraithe nó fiáine intíre, caomhnú na bithéagsúlachta agus an neamhchinnteacht eolaíoch leanúnach. Ní féidir OGM a údarú ach amháin más é conclúid an mheasúnaithe riosca, go háirithe tar éis scrúdú a dhéanamh ar na gnéithe thuasluaite, go bhfuil an OGM sábháilte ó thaobh shláinte an duine agus sláinte ainmhithe agus an chomhshaoil.

Foráiltear sa togra ón gCoimisiún nach mór do bhearta na mBallstát a shrianann nó a thoirmeascann saothrú OGManna ar bhonn an togra sin (ar a dtugtar "bearta rogha an diúltaithe") a bheith bunaithe ar fhórais seachas na cinn a bhaineann leis an measúnú ar na héifeachtaí díobhálacha ar shláinte agus ar an gcomhshaol a d'fhéadfadh eascairt as OGManna a scaoileadh d'aon turas nó a chur ar an margadh. Dá bhrí sin is féidir leis an gCoimisiún glacadh le **leasuithe 5, 8, 10, 41 agus 47** faoi réir athdhréachtú a shoiléireoidh nach dtagann fórais a agraíonn Ballstáit chun údar a thabhairt le bearta rogha an diúltaithe, nach dtagann siad salach ar an measúnú riosca comhshaoil a rinneadh fud AE. Tugann an comhsheasamh ón gComhairle in aithrisí **(10) agus (11)** leasaithe, agus san **Airteagal 26b(3) nua** den Treoir leasaithe, sainmhíniú difriúil ar an bhforas comhshaoil lena n-áirítear nach mbíonn aon chur isteach ar an measúnú riosca a dhéantar ar fud AE ag leibhéal na mBallstát: "*cuspoirí beartais comhshaoil atá éagsúil leis na heilimintí a measúnaíodh de réir Threoir 2001/18 /CE agus Rialachán (CE) 1829/2003*". Measann an Coimisiún go bhfuil an fhoclaíocht a mhol an Chomhairle ag teacht le sprioc an togra. Seachas sin, is féidir leis an gCoimisiún glacadh leis na fórais nach mbaineann le toisí comhshaoil a mhol Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle, toisc go bhfuil siad mórán mar an gcéanna ó thaobh a substainte de.

- ***Modhnuithe eile ar an Airteagal 26b nua den Treoir leasaithe atá beartaithe***

Aontaíonn an Coimisiún le Parlaimint na hEorpa go mbaineann an-tábhacht leis an *bhfhaisnéis is gá maidir le haon srianadh nó toirmeasc* ar shaothrú OGManna i gcríoch Ballstáit a chur ar fáil d'oibreoirí (lena n-áirítear saothróirí), go tráthúil, agus go leor ama a thabhairt dóibh chun an séasúr saothraithe atá ann faoi láthair a oiriúnú agus a chríochnú, nuair a bhaineann na bearta le hOGManna atá údaraithe cheana ar leibhéal an Aontais (**leasuithe 7, 17 agus 43**). Cuimsíonn an comhsheasamh ón gComhairle forálacha na leasuithe sin san **aithris nua (21)**, agus sna **hAirteagail nua 26b(4), 26b(5), 26c(3) agus 26c(5) den Treoir leasaithe (cé is moite d'oibleagáidí faisnéise i leith saothróirí)**.

Glacann an Coimisiún leis an tagairt ar leith don tábhacht a bhaineann le bearta náisiúnta a bheith i gcomhréir le ***prionsabal na comhréireachta (leasú 20)***. Tá an leasú sin ionchorpraithe go hiomlán ag an gComhairle, san **aithris nua (13)** agus san **Airteagal 26b nua (3)** den Treoir leasaithe.

- *Airteagail eile de Threoir 2001/18/CE a Mhodhnú*

Glacann an Coimisiún le **leasú 26** a bhaineann le ***teacht i bhfeidhm an Rialacháin***. Ionchorpraíonn an comhsheasamh ón gComhairle go hiomlán an leasú seo san **Airteagal 3** nua den Treoir leasaitheach.

3.3. **Leasuithe Pharlaimint na hEorpa arna ndiúltú ag an gCoimisiún agus atá ionchorpraithe go hiomlán, i bpáirt nó i bprionsabal sa seasamh ón gComhairle ar an gcéad léamh**

- *Airteagail eile de Threoir 2001/18/CE a Mhodhnú*

Ní ghlacann an Coimisiún le **leasú 12** lena modhnaítear Airteagal 22 de Threoir 2001/18/CE maidir le ***saorchúrsaíocht***, toisc go gceadóidh an togra do na Ballstáit saothrú OGManna a shrianadh go heisiach ar a gcríoch agus ní trádáil nó allmhairiú GM nó síolta, bia agus beatha traidisiúnta. Aithníonn an Coimisiún, áfach, gur fiú a rá go soiléir nach ndéanann an togra difear d'fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh. Dá bhrí sin, glacann sé le foclaíocht mhodhnaithe na Comhairle ar **aithrisí (13) agus (18)** agus ar na **Airteagail nua 26b (9) agus 26C (6)** na Treorach leasaithe maidir le saorchúrsaíocht agus allmhairiú OGManna údaráithe i ngach Ballstát agus a n-úsáid i mBallstát nach ndéanann saothrú OGManna a shrianadh ná a thoirmeasc, agus **aithris nua (20)** maidir le saorghluaiseacht síolta traidisiúnta, ábhar iomadaithe plandaí traidisiúnta agus táirge an fhómhair thraidisiúnta.

3.4. **Leasuithe Pharlaimint na hEorpa arna nglacadh ag an gCoimisiún go hiomlán, i bpáirt nó i bprionsabal, ach nach bhfuil ionchorpraithe sa seasamh ón gComhairle ar an gcéad léamh**

- *Na hAithrisí*

Glactar le **leasú 4** a thagraíonn don tábhacht a bhaineann le ***bailiú torthaí an taighde***.

Glacann an Coimisiún le forálacha **leasú 44** a thagraíonn do bhunú ***líonra fairsing d'eagraíochtaí eolaíochta***, agus do ***thaighde neamhspleách*** ar na rioscaí a d'fhéadfadh eascairt as OGManna a scaoileadh d'aon turas nó a chur ar an margadh.

- *Modhnuithe ar an Airteagal 26b nua den Treoir leasaithe atá beartaithe*

Is féidir glacadh le **leasú 40**, a shoiléiríonn ***an gá atá le scrúdú de réir an cháis*** sula nglacfar bearta náisiúnta.

Is féidir glacadh le **leasú 42**, a iarrann anailís neamhspleách costais is tairbhe roimh ré ar bhearta náisiúnta, agus roghanna éagsúla á gcur san áireamh.

Is féidir glacadh le leasú 19, a éilíonn bearta náisiúnta a bheith faoi réir ag ***comhairliúchán poiblí roimh ré*** ar feadh 30 lá ar a laghad.

Measann an Coimisiún, áfach, gur cheart athbhreithniú a dhéanamh ar ábharthacht na dtrí leasú thuasluaite i bhfianaise an chomhsheasaimh ón gComhairle a mholann go glcaochlófaí an Rialachán ina Threoir, rud a fhágann roghnú na bhfoirmeacha agus na modhanna faoi na Ballstáit.

- *Airteagail eile de Threoir 2001/18/CE a mhodhnú*

Glacann an Coimisiún, i bprionsabal, leis an modhnú ar Airteagal 26a na Treorach (**leasuithe 6, 14**) chun iallach a chur ar Bhallstáit bearta

comhghaireachtála a bhunú chun láithreach neamhbheartaithe OGManna ar a gcríoch féin agus i limistéir teorann de chuid Ballstát comharsanach a sheachaint, cé nach leagtar síos oibleagáidí sa réimse sin sa reachtaíocht atá ann faoi láthair. Is féidir glacadh le **leasú 9**, ina leagtar béim ar an tábhacht a bhaineann le **bearta éifeachtacha chun éilliú trasteorann a chosc**. Tugann an comhsheasamh ón gComhairle aghaidh freisin ar bhearta cómhaitheachtála, trí thagairt a dhéanamh, san **aithris nua (22)**, do Mholadh an 13 Iúil 2010 ón gCoimisiún a thugann treoir neamh-éigeantach do Bhallstáit chun bearta cómhaitheachtála a fhorbairt, lena n-áirítear i limistéir teorann. Glacann an Coimisiún leis an bhfoclaíocht sin, a fhreagraíonn don reachtaíocht atá ann cheana agus a léiríonn éagsúlacht sheasaimh na mBallstát ar an scéal sin. Ba mhaith leis an gCoimisiún a lua nach bhfuil baint idir an modhnú ar Airteagal 25 na Treorach a thagraíonn don tábhacht a bhaineann le **hábhair síl a chur ar fáil do thaighde neamhspleách** agus cuspóirí an togra (**leasú 13**). Glacann an Coimisiún i bprionsabal leis an leasú seo, ámh, ar choinníoll go bhfuil sé ag luí le bunús dlí an ghnímh.

3.5. **Leasuithe Pharlaimint na hEorpa arna ndiúltú ag an gCoimisiún agus nach bhfuil ionchorpraithe sa seasamh ón gComhairle ar an gcéad léamh**

- **Bunús dlí**

Measann an Coimisiún gur cheart an togra a bheith bunaithe ar Airteagal 114 CFAE, ós rud é go leasaíonn sé Treoir 2001/18/CE, atá bunaithe ar Airteagal 114 CFAE é féin, agus toisc gurb aidhm dó feidhmiú níos rianúla an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú, agus cosaint an chomhshaoil á ráthú aige, ag teacht le hAirteagal 114(2) CFAE. Fiú dá nglacfaí **leasuithe 8 agus 47** ó Pharlaimint na hEorpa, lena dtugtar isteach an deis saothrú arna ar bhonn foras a bhaineann leis an gcomhshaoil a thoirmeasc, is i bhfeidhmiú rianúil an mhargaidh inmheánaigh a bheadh meáchanlár an togra agus na Treorach leasaithe fós. Dá bhrí sin, ní ghlacann an Coimisiún le **leasú 1**.

- **Na hAithrisí**

Is é is cuspóir don togra ón gCoimisiún **srianta nó toirmisc náisiúnta a cheadú ar bhonn cúiseanna seachas rioscaí**, a dtugtar aghaidh orthu faoin measúnú riosca comhshaoil a dhéantar ar fud AE. Ba cheart prionsabal an réamhchúraim a chur san áireamh i gcur i bhfeidhm Threoir 2001/18/CE (i gcomhréir le haithris 8 inti), ach níl sé ábhartha don Rialachán atá beartaithe. Dá bhrí sin, ní ghlacann an gCoimisiún le **leasú 46**.

- **Modhnuithe ar an Airteagal 26b nua den Treoir leasaithe atá beartaithe**

Tagraíonn **leasú 51 d'fhéidearthacht na réigiún laistigh de na Ballstáit srianta nó toirmisc ar a gcríoch a ghlacadh**. Is gné é sin a bhaineann le dáileadh na n-inniúlachtaí idir rialtais láir agus eintitis réigiúnacha/áitiúla laistigh de na Ballstáit, rud atá ina ábhar a bhaineann lena ndlí bunreachtúil agus nach féidir le dlí AE cur isteach uirthi. Dá bhrí sin, ní ghlacann an Coimisiún leis an leasú sin.

Leasú 22 a theorannaíonn fad bhearta na mBallstát go cúig bliana – cé gur 10 mbliana ré an údaráithe a dheontar d'OGM ar leith faoi dhlí AE - tá sé ar neamhréir le cuspóirí an togra –, is é sin an réimse is leithne réiteach atá ag teacht leis an dlí chun srian nó toirmeasc a chur ar shaothrú OGManna a thairiscint do na Ballstáit - agus tá sé ar neamhréir leis an bhfíric go bhfuil údar

leis na bearta sin ar chúiseanna leasa phoiblí, a d'fhéadfadh fanacht gan athrú le linn na tréimhse cúig bliana sin. Dá bhrí sin, ní ghlacann an Coimisiún leis an leasú sin.

Le **leasú 23 scriostar an focal "réasúnaithe" nuair a thagraítear do na bearta arna nglacadh ag na Ballstáit**. Ní ghlacann an Coimisiún leis an scriosadh sin mar is gá go mbeidh srianta nó toirmisc réasúnaithe go maith agus go mbeidh údar leo i gcomhréir le coinníollacha náisiúnta.

- **Airteagal nua a chur le Treoir 2001/18/CE**

Leasú 24 a thugann isteach airteagal nua maidir le **ceanglais dliteanais** i dTreoir 2001/18/CE, ní bhaineann sé go díreach le cuspóir an togra. Ba mhaith leis an gCoimisiún a thabhairt chun cuimhne go bhfuil OGManna cumhdaithe faoi Threoir 2004/35/CE maidir le dliteanas comhshaoil i ndáil le damáistí comhshaoil a chosc agus a leigheas⁶. Tugann an Treoir sin aird chuí ar an bprionsabal gurb é údar an truaillithe a íocfaidh as mar atá léirithe sa Chonradh agus i gcomhréir le prionsabal na forbartha inbhuanaithe. Faoi reachtaíocht reatha AE, fágfar ceisteanna dliteanais agus cúitimh mar gheall ar chásanna a chumhdaítear faoi Airteagal 26a de Threoir 2001/18/CE (i.e. caillteanas eacnamaíoch na bhfeirmeoirí/oibreoirí de dheasca láithreach neamhbheartaithe OGManna atá údaráithe i dtáirgí eile) faoi inniúlacht na mBallstát, mar a d'aithin an Moladh ón gCoimisiún an 13 Iúil 2010 maidir le treoirlínte chun bearta náisiúnta cómhaitheachta a fhorbairt le láithreach neamhbheartaithe OGManna a sheachaint. Go deimhin, cé go bhfuil samplaí de reachtaíocht AE a leagann síos forálacha maidir le dliteanas airgeadais agus cúiteamh airgeadais i réimsí áirithe a thagann faoi raon feidhme na gConarthaí, ní gnách go dtugtar aghaidh ar na hábhair sin i ndlí AE, i bhfianaise phrionsabal na coimhdeachta agus mar gheall ar dhifríochtaí móra idir dlíthe sibhialta agus dlíthe coiriúla na mBallstát. Tacaíonn an Coimisiún leis go leagfadh na Ballstáit síos rialacha le córais cúitimh a bhunú maidir le caillteanas eacnamaíochta de dheasca láithreach teagmhasach OGManna údaráithe. Ní mór foirmiú reatha an leasaithe a shoiléiriú, ámh, mar meascann sé saincheisteanna a bhaineann le dliteanas agus cúiteamh agus ní féidir dá bhrí sin glacadh leis san fhoirm seo.

3.6. Forálacha nua arna dtabhairt isteach ag an gComhairle

- **Treoir in ionad Rialacháin**

Claochlaíonn an comhsheasamh ón gComhairle an Rialachán atá beartaithe ina Threoir, trí phrionsabal dlíthiúil na comhthreomhaireachta foirmiúla a chur i bhfeidhm. Tugann an Coimisiún dá aire gur gníomh neamhthipiciúil an togra agus nach bhforchuireann sé oibleagáidí díreacha ar thríú páirtithe (mar a dhéanfaidh Rialachán de ghnáth), agus nach leagann sé síos toradh a bheadh ar na Ballstáit a bhaint amach (mar a dhéanfaidh Treoir de ghnáth); ní dhéanann sé ach deis a thabhairt do na Ballstáit gníomhú más mian leo. Ós mar sin atá an cás, measann an Coimisiún gurb inghlactha prionsabal na comhthreomhaireachta foirmiúla a chur i bhfeidhm, i.e. Treoir 2001/18/CE a mhodhnú trí bhíthin Treorach.

⁶

féach pointe 11 d'Iarscríbhinn III a ghabhann le Treoir 2004/35 /CE.

- ***Srian ar raon feidhme geografach an chur i bhfeidhm (céim 1)***

Bunaíonn an comhsheasamh ón gComhairle nós imeachta ina bhfuil dhá chéim i ndiaidh a chéile le go bhféadfaidh na Ballstáit saothrú OGM a shrianadh nó a thoirmeasc:

Ar dtús, foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle san **Airteagail 26b(1) nua agus san Airteagal 26b(2) nua** den Treoir leasaithe go bhfuil ar Bhallstáit, más mian leo saothrú OGM a shrianadh nó a thoirmeasc ar chuid dá gcríoch nó ar a gcríoch uile, a iarraidh ar an iarratasóir, tríd an gCoimisiún, a gcríoch a eisiáimh ó raon feidhme an iarratais i ndáil le saothrú ("céim 1", mar a thugtar air). Ar an dara dul síos, foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle san **Airteagal 26b(3) nua** den Treoir leasaithe, má dhiúltaíonn an t-iarratasóir céim 1 go follasach, go mbeadh cead ag na Ballstáit bearta a ghlacadh chun saothrú OGM ar leith a shrianadh nó a thoirmeasc tar éis é a bheith údaraithe ("céim 2" mar a thugtar uirthi, nó bearta "rogha an diúltaithe") ar bhonn liosta foras ar leith sa mheasúnú riosca comhshaoil, i gcomhréir leis an togra bunaidh.

Glacann an Coimisiún leis an gcomhsheasamh ón gComhairle lena mbunaítear nós imeachta an dá chéim i ndiaidh a chéile (tráth a shainmhínigh an t-iarratasóir raon feidhme an iarratais agus tar éis údarú an OGM) a cheadú do Bhallstáit saothrú OGManna a shrianadh nó a thoirmeasc toisc go leathnaíonn sé raon na n-uirlisí chun saothrú OGManna a shrianadh nó a thoirmeasc agus go gcaomhnaíonn sé ceart na mBallstát cinneadh a dhéanamh maidir le saothrú OGM bunaithe ar fhorais leasa phoiblí go neamhspleách ar sheasamh an iarratasóra/shealbhóir an údaraithe. Ina theannta sin, fágann an spriocdháta maidir le hiarraidh ar shrianadh raoin feidhme gheografaigh a thabhairt isteach (tráth nach déanaí ná 30 lá tar éis thuairim eolaíoch EFSA) a ndóthain ama ag na Ballstáit cinneadh a dhéanamh an mian leo úsáid a bhaint as an deis sin, toisc gur féidir leo iarraidh a thabhairt isteach tráth ar bith le linn an mheasúnaithe riosca ag EFSA, atá ina phróiseas is féidir maireachtáil roinnt míonna/blianta.

- ***Bearta rogha an diúltaithe – nósanna imeachta lena leanúint sula nglacfar iad***

Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle san **Airteagal 26b nua (4)** den Treoir leasaithe go ndéanfaidh Ballstáit a bhfuil sé i gceist acu (a) beart nó bearta rogha an diúltaithe iar-údarúcháin a ghlacadh (céim 2) dréacht den bheart/de na bearta sin a chur isteach ar dtús chuig an gCoimisiún, agus go mbeidh 75 lá aige chun aon trácht a dhéanamh, más iomchuí. Le linn na tréimhse sin, ní dhéanfaidh an Ballstát an beart sin/na bearta sin a ghlacadh ná a chur i bhfeidhm. Ar dhul in éag na tréimhse 75 lá neamhghníomhaíochta sin, féadfaidh an Ballstát atá i gceist an beart/na bearta a ghlacadh san fhoirm a beartaíodh de chéadair, sin nó arna leasú chun aon trácht a fuarthas ón gCoimisiún a chur san áireamh. Glacann an Coimisiún leis an leasú seo sa chomhsheasamh ón gComhairle, leasú atá ag teacht leis an gcur chuige a mhol an Coimisiún.

- ***Uastréimhse 2 bliain chun glacadh le bearta rogha an diúltaithe***

Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle in **aithris (14) arna leasú agus in Airteagal 26b(4) nua** na Treorach leasaithe go nglacfaidh na Ballstáit

bearta rogha an diúltaithe tráth nach déanaí ná 2 bhliain tar éis an dáta a deonaíodh an toiliú/údarú um OGManna. Glacann an Coimisiún leis an bhforáil seo a bhfuil sé mar aidhm aici infheictheacht/intuathacht mhéadaithe a chur ar fáil d'oibreacha (lena n-áirítear feirmeoirí) maidir le bearta rogha an diúltaithe atá le glacadh ag na Ballstáit.

- ***Bearta idirthréimhseacha***

Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle **in aithris (21) agus in Airteagal 26c nua** na Treorach leasaithe do bheart idirthréimhseach 6 mhí lena gceadófar do Bhallstáit forálacha na Treorach a chur i bhfeidhm ar OGManna a bhí údaráithe roimh theacht i bhfeidhm di (arbhar Indiach MON 810), nó a bhfuil iarratas dóibh ag céim dhéanach cheana ag an nóiméad sin. Glacann an Coimisiún leis an bhforáil seo toisc go bhfuil sé ag teastáil i gcomhthéacs na nascála idir céimeanna 1 agus 2: 1) ní féidir céim 2 a chur i bhfeidhm gan céim 1 a úsáid ar dtús, agus 2) ní féidir céim 1 a chur i bhfeidhm ach nuair a bhíonn an t-iarratas ar feitheamh ar feadh tréimhse teoranta ama.

Foráiltear leis an gComhsheasamh ón gComhairle freisin go bhfuil na bearta idirthréimhseacha gan dochar do shaothrú aon síol OGM údaráithe agus ábhair iomadaithe a cuireadh go dleathach sular cuireadh srian nó toirmeasc ar shaothrú an OGM. Tacaíonn an Coimisiún leis an bhforáil seo, a thugann slándáil dhlíthiúil d'fheirmeoirí a chuir agus a bhain na hOGManna lena mbaineann sular cuireadh na bearta srianta nó toirmisc ar shaothrú i bhfeidhm.

- ***Deis do Bhallstát a sheasamh ar shaothrú OGM a athrú le linn théarma bhailíochta an údaráithe***

Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle **in Airteagal 26b(5) nua agus 26b(7) nua** na Treorach leasaithe, tar éis údarú ar OGM agus tráth nach luaite ná dhá bhliain tar éis an dáta sin, go gceadófar do Bhallstát nós imeachta céim 1-chéim 2 chun cosc ar shaothrú a chur i bhfeidhm nó a leathnú ar chuid dá chríoch nó ar a chríoch ar fad a thionscnamh nó a ationscnamh, má bhíonn cúinsí oibiachtúla nua ina n-údar dó. Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle freisin faoin deis atáthar a thabhairt do na Ballstáit go mbeidh sí *"gan dochar do shaothrú aon síolta agus ábhar iomadaithe plandaí a tháinig ó OGManna údaráithe agus a bhí a bhí curtha go dleathach sular glacadh an coigeartú"*.

Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle freisin **in Airteagal 26b(6) nua agus 26b(7) nua** na Treorach leasaithe, más mian leis na Ballstáit go n-athgcuirfí cuid dá gcríoch nó a gcríoch ar fad faoi raon feidhme geografach údarú OGM, go bhféadfaidís é a dhéanamh trí nós imeachta simplithe.

Glacann an Coimisiún leis na forálacha nua seo de bharr go gcuidíonn siad raon na ndeiseanna atá ar fáil do na Ballstáit chun srian nó toirmeasc a chur ar shaothrú OGManna a leathnú, agus go gcaomhnaíonn siad cearta na bhfeirmeoirí a chuir OGManna go dleathach roimh a dtoirmeasc.

- ***Ceanglas um thuairisciú***

Foráiltear leis an gcomhsheasamh ón gComhairle **in Airteagal 2 nua** na Treorach leasaithe *"tráth nach déanaí ná ceithre bliana tar éis theacht i bhfeidhm na Treorach, go gcuirfidh an Coimisiún tuarascáil faoi bhráid Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle maidir leis an úsáid a bhain na*

Ballstáit as an Treoir seo, lena n-áirítear éifeachtacht na bhforálacha a chuireann ar chumas na mBallstát saothrú OGManna ar a gcríoch uile nó ar chuid dá gcríoch a shrianadh nó a thoirmeasc, agus feidhmiú rianúil ar an margadh inmheánach. Féadfar aon tograí reachtacha is iomchuí, dar leis an gCoimisiún, a chur leis an tuarascáil sin. Déanfaidh an Coimisiún tuairisc freisin ar an dul chun cinn a rinneadh i dtreo stádas normatach a thabhairt do threoir neartaithe EFSA 2010 maidir leis an measúnú riosca comhshaoil a bhaineann le plandaí géinmhodhnaithe". Glacann an Coimisiún leis an leasú seo sa chomhsheasamh ón gComhairle.

4. CONCLÚID

Measann an Coimisiún gur léargas é an comhsheasamh arna ghlacadh ag an gComhairle le tromlach cáilithe an 23 Iúil 2014 ar chuspóirí bunaidh thogra an Choimisiúin agus go gcuirtear san áireamh ann freisin go leor d'ábhair inní Pharlaimint na hEorpa.

Ar na cúiseanna atá leagtha amach thuas, glacann an Coimisiún leis an gcomhsheasamh ón gComhairle.